

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fehér-utca 5-7. Telefon: 159-480, 159-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. szeptember 22.

bb 1. időjárásjelentés

gg-lm 1e

1968. szeptember 22.

a meteorológiai intézet jelentései szeptember 22-én,
vasárnap 13 órakor:

enyhe éjszaka

az óceánról áramló hűvös, nedves levegő nyugat- és közép-európa elárasztása után tovább folytatta útját kelet felé és szombaton az esti órákban már elérte a kárpát-medencét is. ennek következtében európa legnagyobb részén, így hazánkban is borult, esős, hűvös lett az időjárás. ezzel szemben a balkán-félszigeten és a fekete tenger térségében kevés a felhő, száraz, napos az idő és 22-27 fokos hőmérsékleti maximumokat jelentettek.

hazánkban szombaton megnövekedett a felhőzet és az esti órákban a nyugati megyékben esni kezdett az eső. az esőzés az éjszaka folyamán fokozatosan átterjedt a keleti országrészre is. a lehullott csapadék mennyisége általában nem haladta meg a hat millimétert, de Lillafüreden 7, kékesen és sárospatakon 9 millimétert mértek. a hőmérséklet napközben keleten egy-két helyen 18-19, az ország más részein 20-22 fokig emelkedett. ma hajnalra szeszélyes területi eloszlásban csak 10-18 fokig hűlt le a levegő. délre lött tovább tartott a borult, esős idő. a hőmérséklet 11 órára 13-18 fokig emelkedett.

budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 16,8 fok volt, 1,2 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 753 milliméter, alig változik. a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 12 órakor 17 fok volt.

/folyt.köv./

12.56/lm ke 11¹⁵

10.7

- 1 -

bb 1. /Időjárásjelentés.. 1. folyt./-lm

várható időjárás hétfő estig: vasárnap erősen felhős idő, sokfelé eső. hétfőn napközben felszakadozó felhőzet, már csak néhány helyen eső, egy-két helyen zivatar. mérsékelt, helyenként élénk északnyugati, északi szél. enyhe éjszaka. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10-15, legmagasabb napnali hőmérséklet hétfőn 15-20 fok között.

a duna vizállása vasárnap délelőtt budapestnél 245 centiméter./mti/

--

bb 2. bezárt anyiregyházi ipari vásár

vid bc/hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

nyiregyházán vasárnap bezárta kapuit a szabolcsi műszaki napok keretében rendezett megyei ipari kiállítás, amelyen mintegy 40 vállalat, szervezet - köztük a dohányfermentáló, a konzervgyár, a gumigyár - mutatta be hagyományos és legújabb termékeit. a kedvezőtlen időjárás ellenére nagy volt az érdeklődés a kiállítás iránt, hozzávetőlegesen 25-30 ezren tekintették meg./mti/

--

bb 3. fotókiállítás nyiregyházán

vid bc/hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

a nyiregyházi megyei művelődési központ nagytermében vasárnap nyitották meg sándor zsuzsa fotóművész kiállítását. a művész 180 alkotását - itthoni és külföldi felvételeit - mutatják be a tárlaton./mti/

--

bb 4. baranya megyei pártmunkás-küldöttség utazott Lvovba

vid bc/hné-lm bc 1e

1968. szeptember 22.

az ukrán kommunista párt Lvov területi bizottságának meghívására baranya megyéből pártmunkás-küldöttség utazott vasárnap a szovjetunióba. a küldöttség szeptember 29-ig tartózkodik Lvovban./mti/

--

13.02/lm hc 11³⁰

- 2 -

16 f

bb.5. nyolc évre félretehetjük a kormozott üvegeket - utolsó napján a napfogyatkozás látványától fosztott meg a nyár

t/tz/hné/a/1e

1968. szeptember 22.

a sokszor kellemetlen időjárást hozott nyár még utolsó napjára is tartogatott újabb bosszúságot. az egész ország lakossága nagy érdeklődéssel várta a napfogyatkozást, hiszen vasárnap délelőtt szinte mindenki ráért volna, hogy tanuja legyen az égbolt nyújtotta látványosságnak. a meteorológiai viszonyok azonban közbeleptek, s az egész folyamat a felhők mögött, tökéletes „diszkréció”, megőrzésével folyt le.

pedig minden előkészület megtörtént a várakozás kielégítésére. a sajtó a rádió és a televízió előre tájékoztatta az embereket, hogy mikor mit láthatnak, és azt hogyan figyelhetik meg. az uránia csillagvizsgálóban vasárnap délelőttre ünnepi ügyeletet szerveztek. három távcsövet is előkészítettek, hogy a napot a rajta átvonuló sötét folttal együtt jól láthatóan kivetítsék az érdeklődők elé - de természetesen hiába. pedig az érdeklődés valóban megvolt. noha a fővárost már ébredéskor borús égbolt fogadta reggeltől kezdve egyik telefonhívás a másikat követve s a napfogyatkozás két órája alatt a zuhogó eső ellenére 50-60 különösen optimista érdeklődő személyesen is felkereste az intézetet.

a nagy várakozás - sajnos - hiábavalónak bizonyult. és most nyolc évre félretehetjük a kormozott üvegeket, mert a legközelebbi napfogyatkozás, amely kedvező körülmények között tőlünk is látható lesz, csak 1976-ban következik el./mti/

--

13.15/a hc 11³⁰

- 3 -

16 f

bb.6. a következő hét a csillagoké - megkezdődött a tit csillagászati hete

t/tz/hné/a/1e

1968. szeptember 22.

Vasárnap délelőtt a Kossuth klubban ünnepélyesen megkezdődött a tit budapesti csillagászati hete. A megnyitó beszédet dr. Marik Miklós egyetemi adjunktus, a tit budapesti csillagászati szakosztályának elnöke mondta, majd dr. Szentiláky Tihámér muzeológus, a Szombathegyi Savaria Múzeum főigazgatója, egyiptomban, a Napisten honában, című előadásában kulturtörténeti oldalról világlította meg a napra vonatkozó jelenlegi tudásunk legősibb alapjait.

A most következő napokon minden este 6 órakor ugyancsak a Kossuth klubban kiváló szakemberek adnak képet a napfizikai kutatások egy-egy időszerű kérdéséről. Hétfőn Ponorí Thewrewk Aurél, az Uránia Csillagvizsgáló Intézet igazgatóhelyettese kalauzolja végig a hallgató-ságot azon az úton, amely a napimádás korától elvezetett a nap életjelenségeinek mai korszerű, tudományos vizsgálatáig. Kedden dr. Almár Iván csillagász a napról, mint a csillagvilág számunkra leglányegesebb tagjáról, szerdán dr. Marik Miklós a nap tevékenységének különböző megnyilatkozásairól, csütörtökön Szimán Oszkár tudományos kutató a napban lejátszódó nukleáris folyamatokról, pénteken dr. Dezső Loránd, a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Napfizikai Observatóriumának igazgatója a napkutatás műszereiről tart előadást. A budapesti csillagászati hét szombaton délután ér véget, amikor dr. Kuliny György, az Uránia Csillagvizsgáló igazgatója, nyolc percnyiére a naptól, címmel vázolja a nap és a föld kapcsolatait.

Az egész eseménysorozat előadásainak középpontjába tehát a nap áll, elsősorban azért, mert most már csak egy-két hónap választ el a naptevékenység maximumától.

A budapesti csillagászati hét egyébként csupán egyik része egy országos tudományos eseménysorozatnak. Ezekben a napokban ugyanis számos nagyobb városunkban szintén megrendezik a csillagászati hetet, legnagyobb részük ugyanakkor a napkutatás időszerű problémáiról. /mti/

13.25/a 4c 113

- 4

13-2

bb 7. lengyel orvos-egészségügyi küldöttség a szolnoki máv kórházban

vid bc/hné/-s ie

1968. szeptember 22.

Huszonegytagú lengyel orvos-egészségügyi küldöttség látogatott vasárnap szolnokra a közlekedés- és postaügyi minisztérium több vezetőjének társaságában. A vendégek megtekintették az egy éve működő 300 ágyas máv kórházat és rendelőintézetet, s tanulmányozták munkáját, amelyről dr. Szébeni József igazgató főorvos tartott tájékoztatót. /mti/

-.-

bb 8. tatai festőművész kiállítása

vid bc/hné/-s ie

1968. szeptember 22.

A tatai Kuny Domokos Múzeumban vasárnap kiállítást nyitottak Kóltay Ernő festőművész alkotásaiból. A városban 15 éve megtelepedett művész mintegy negyven táblaképpel, változatos témájú festményekkel mutatkozik be gyűjteményes kiállításán. /mti/

-.-

bb 9. halálos balesetek

tz/gg/-s ie

1968. szeptember 22.

A Rákóczi út és a Gyulai Pál utca torkolatában megyesi József 23 éves gépkocsivezető, budapesti lakos, az országos traumatológiai intézet személygépkocsijával a járdaszigetre hajtott, majd nekiütközött a megállóhelyen álló 67-es villamosnak. A személygépkocsi a járdaszigeten hét utast elütött. Közülük Michnik Mihály 28 éves kocsikisérő, budapesti lakos sérülésébe a kórházba szállítás után belehalt. A többi utast súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. A balesetet megyesi gyorshajtása és figyelmen kívül hagyása okozta. A gázoló gépkocsivezetőt őrizetbe vették.

/ folyt.köv./

13.45/-s 16-153

- 5 -

16-2

bb 9./ halálos balesetek/ 1. folyt./-s

a nagyvázsony és pu la községek közötti uton horvát elemér 22 éves gyári munkás, pákozdi lakos motorkerék-párjával nekiütközött egy előtte szabályosan haladó lovaskocsinak és olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. utasa, horvát istván 27 éves segédmunkás, devcseri lakos súlyos, életveszélyes sérülést szenvedett. a baleset oka: horvát elemér figyelmen kívül hagyása.

budapesten, a xv. kerület szántóföld utca 1. szám alatt a budapesti butoripari vállalat 2-es számú gyáregységében rakodás közben 43 pozdorjalémez teljes, csaknem 3000 kilogrammos súlyával rádőlt lakatos lászló 18 éves segédmunkásra. a szerencsétlenül járt fiatalember a helyszínen meghalt.
/mti/

--

bb 10. szezonzáró előadás készthelyen

vid bc/hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

balatoni szezonzáró műsort rendeztek vasárnap készthelyen. a „bucu a nyártól,, című hagyományos idénzáró műsorban az idei „ki mit tud,, a vit és a táncdal-fesztivál szereplői léptek fel. a nyarat bucsuztató előadáson - amelylyel bezárult a balatoni üdülőhelyek május óta tartó gazdag eseménysorozata - részt vettek az utószezon vendégei és a hévízi üdülők beutaltjai. az utóidény heteiben a szűret vidám eseményei és a balatonparti települések művelődési házainak műsoros estjei kínálnak szórakozást a vendégeknek./mti/

--

14.14/lm kc 15.3'

16.2

-6-

bb 11. biologus napok balatonfüreden

b vid bc/hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

az ismeretterjesztés fejlődéséről számoltak be a balatonfüredi biologus napok vasárnapi ülészakán. a biológiai ismeretterjesztés helyzetéről elmondották, hogy ma kétszer annyi időt fordítanak ezen ismeretek oktatására és terjesztésére, mint néhány évtizeddel ezelőtt. régebben a nagy felfedezések és kutatási eredmények gyakran csak fél évszázad múltán kerültek az iskolai tananyagba, most azonban lényegesen gyorsabban megváltozott a tanulás jellege is, mert az elméleti tananyagot a laboratóriumi és a gyakorlati munka egészíti ki. még gyorsabbak a változások az iskolán kívüli ismeretterjesztésben és oktatásban.

az ülésen két szake előadás hangzott el a biotikus és az abiotikus tényezőknek az állattenyésztésre gyakorolt hatásáról.

a biologus napokon résztvevő szakemberek egy csoportja vasárnap megvitatta a tihanyi akváriumház létrehozásának tervét. az elképzelések szerint a tihanyi biológiai intézet melletti kis öbölben építik fel az akváriumházat, amely nemcsak a halakat mutatja majd be, hanem a balaton egész jellegzetes állat- és növényvilágát is. az akvárium és terrárium nemcsak idegenforgalmi látványosságként szolgálhat, hanem fontos szerepe lehet a tanulmányi kirándulások alkalmával az iskolai biológiai oktatásban és a szélesebbkörű ismeretterjesztésben is./mti/

--

bb 12. szövetkezeti nap szentendrén

t gö/gg-lm 1e

1968. szeptember 22.

szentendrén vasárnap szövetkezeti napot rendeztek. délelőtt boros gyuláné, a pest megyei kiszöv elnöke nyitotta meg a megyei ktsz-ek kiállítását. a városi tanács dísztermében került sor az ünnepi gyűlésre, amely a városi kórus műsorával fejeződött be. délután a kisipari szövetkezetek sportcsapatai mérték össze tudásukat, este pedig bált rendeztek./mti/

--

14.15/lm kc 16.3'

- 7 -

16.2

bb.13. Losonczi Pál a kapos-menti napok záróünnepségén - nagygyűlés nagyberkiben

vid/bc/gg/a/1e

1968. szeptember 22.

vasárnap a somogy megyei nagyberki községben tartották meg a hagyományos kapos-menti napok záróünnepségét, ez alkalomból a megyébe érkezett Losonczi Pál, az elnöki tanács elnöke, a kaposvári járás országgyűlési képviselője, Délelőti Szigeti István, a megyei pártbizottság titkára és Böhm József, a megyei tanács VB elnöke társaságában nagyberkibe látogatott, ahol Dombóvári László, a kaposvári járási pártbizottság első titkára, valamint a járási tanács és a község vezetői üdvözölték. a művelődési házban megrendezett nagygyűlésen az elnöki tanács elnöke az időszerű bel-és külpolitikai kérdésekről tájékoztatta a választópolgárokat.

a nagygyűlés után az általános iskolában megtekintette a kapos-völgye közös gazdaságainak munkájáról, valamint nagyberki fejlődéséről és népművészetéről rendezett kiállítását. a kapos-menti napok záróünnepségén délután művészeti csoportok műsorára, este vidám bálra került sor.
/mti/

--

bb.14. Erkel emlékhangverseny a baradlában

vid/bc/hné/b/a/1e

1968. szeptember 22.

Erkel Ferenc halálának 75. évfordulója alkalmából vasárnap emlékhangversenyt rendeztek az aggteleki baradla cseppkőbarlang kitűnő akusztikájú földalatti hangversenytermében.

a miskolci szimfonikus zenekar és a magyar állami operaház magánénekesinek felléptével a Bánk bán-ból és a Hunyadi László-ból adtak elő részleteket a nagyszámú közönségnek.

a hangverseny után bemutatták a földalatti barlangvilág két színes cseppkövekkel díszített termét, a tigristermet és az oszlopok csarnokát, amelyeket higanygőzlámpákkal és nagy fényhatású reflektorokkal világítanak meg. a világításba bekapcsolt új látnivalókat a tura-utvonalba is felveszik, s így a barlang újabb szépségeit tárják az érdeklődők elé.
/mti/

--

15.15/-a 4e 16e

- 8 -

16-2

bb 15. csillagászati hét szombat helyen

vid bc/hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

a tit vas megyei szervezetének csillagászati szakosztálya, a vas megyei múzeumok igazgatósága és a Gothard Jenő csillagvizsgáló intézet szeptember 22-től 27-ig szombat helyen csillagászati hetet rendez, amelyre gazdag programot állítottak össze.

vasárnap a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt a napfogyatkozással kapcsolatban tervezett távcsöves bemutató, helyette elméleti leg magyarázták meg a jelenséget az érdeklődőknek. a következő napokban a napról, mint atomerőről és az egyiptomi napkultuszról tartanak a többi közötti előadást. utánuk a témával kapcsolatos filmeket vetítenek, illetve - derős idő esetén - távcsöves bemutatókat tartanak.
/mti/

--

bb 16. nyomozókutyák országos versenye szombat helyen

a vid bc/gg-lm 1e

1968. szeptember 22.

szombat helyen csaknem egy hete tart a rendőrnemzetkutyák országos versenye. a négy lábú segítő társak a verseny első napján kedden akadályokat küzdöttek le, a következő napokon nyomvég-jelzésből, tárgy-, személyazonosításból, fegyverező gyakorlatokból, őrző-védőmunkából, vizsgáltak,.

vasárnap a szakmai jellegű versenyek után a nagyközönség is meggyőződhetett az okos állatok felkészültségéről, a gyakorlatban annyiszor hasznosnak bizonyult tudásukról. a haladás sportpályán tízenhat nyomozó-kutya állt rajthoz, s ejtette ámulatba ügyességével, bátorságával a nézőközönséget. három méternél magasabb palánkon másztak át, tüzes karikán ugráltak keresztül, betörték, fogták el, vigyáztak gazdáikra. a bemutató egyik érdekessége volt a kutyák ugynevezett szimat-munkája. több személy közül választották ki a ,,tettest,, s megkeresték a ,,lopott holmit,,.

a bemutatón kutyatombolat is rendeztek: egy fajtisztá kutyakölyköt sorsoltak ki.
/mti/

--

15.15/lm 4e 16e

- 9 -

16-2

bb 17. latinka emlékmenet kaposvárott

a vid bc/gg-lm ie

1968. szeptember 22.

a kisz somogy megyei és kaposvár városi bizottsága a kommunisták magyarországi pártja és a kommunista ifjúsági mozgalom megalakulásának 50. évfordulója jegyében vasárnap latinka emlékmenetet rendezett kaposvárott. a megye és a város fiatal-sága az ünnepségen a dicsőséges tanácsköztársaság somogyi mártírjaira emlékezett, tiltakozott az imperialista elnyomás és agresszió ellen, internacionalista szolidaritását fejezte ki a vietnami és más testvéri népekkel.

reggel uttörők és kisz fiatalok küldöttsége indult a nádasdi erdőbe, ahol 1919-ben latinka sándort és harcostársait a fehérterroristák kegyetlen módon kivégezték. az emlékműnél elhelyezték a kegyelet és megemlékezés virágait. koszoruzást rendeztek a városban az egykori latinka-kaszárnyánál, a kossuth-teri emléktáblánál is.

az emlékmenet a város nagyobb utcáin át haladt az ünnepség színhelyére, a latinka térre. a menetben a város fiataljain kívül ott voltak a párt, a tanács és a tömegszervezetek képviselői, a veteránok, valamint a szovjet, a vietnami, görög, és jugoszláv fiatalok képviselői is. nádasdi józsef, a kisz köztitkára mondott emlékbeszédet, ezt követően hamburger jeno halhatatlan latinka balladája hangzott el, majd megkoszorúzták latinka sándor szobrát. az ünnepség végén, az internacionális hangjai közben többszáz fehér galambot engedtek a magasba./mti/

--

bb 18. szüreti nap abaujszántón

vid bd/gg-lm ie

1968. szeptember 22.

a tokajhegylaj borvidék legnyugatibb központjában, abaujszántón vasárnap kiállítás nyílt a szüreti napok alkalmából. a népi díszítőművészeti szakkör tagjai az ősi abauji motívumok felhasználásával készített himzéseket, szöttéseiket, a faragóművészet régebbi és újabb remekeit mutatják be. helyet kapott a kiállításon az állami gazdaság termékeiből rendezett bemutató is./mti/

--

15.20/lm ke 16h

- 10 -

16

bb 19. garibaldi szobrot avattak körös ladányban

a vid/bc/hné/-s ie

1968. szeptember 22.

garibaldi ezredese, tüköry lajos szülőfalujában, körös ladányban nagy tisztelettel adóznak az olasz szabadsághős és magyar tisztje emlékének. ma is testvéri barátságot tartanak fenn palermóval, ahol 1860-ban hősi halált halt tüköry lajos.

a körös ladányiak megemlékezésük jeleül szobrot állítottak garibaldinak. a vörös márvány szoborportrét, konyorcsik jános alkotását, vasárnap leplezték le. ez alkalmából dr. nunzio perroni, a budapesti olasz nagykövetség attaséjának vezetésével delegáció érkezett a helyszínre.

az eső ellenére nagy tömeg gyűlt össze a garibaldi téren, ahol dr. tolnai gábor akadémikus mondott ünnepi beszédet, s felszólalt dr. nunzio perroni is. az olasz vendégek megkoszorúzták garibaldi és tüköry lajos szobrát. az új szobrot a község lakossága nevében buzás istván vb elnökhelyettes vette át.

ezután megtekintették a tüköry lajos emlékkiállítását amelyen a legendáshírű szabadsághős életét ismerhették meg fotók, dokumentumok, tanulmányok, sajtótermékek a lapján.

/mti/

--

bb 23. dunántúli méhésztalálkozó szekszárdon

a vid bc/hné-lm ie

1968. szeptember 22.

szekszárdon dunántúli méhésztalálkozót tartottak vasárnap, a nemzetközi méhészeti hét alkalmából rendezett „szekszárdi mézesnapok”, programjában.

a városi művelődési házban lezajlott tanácskozáson kocsis sándor, az országos méhészeti szövetkezeti központ igazgatója elmondotta, hogy hazánk az idén 600 vagon mézet exportál 19 országba. a mézkivitel évente kétmillió dollár értékű jövedelmet hoz a népgazdaságnak, s milliárdokra tehető a méheknek a növények, gyümölcsök megporzásában lemérhető haszna. a budapesti orvostudományi egyetemen legutóbb tudományos kísérletekkel is kimutatták a méz kedvező élettani hatását. nálunk azonban még kevés mézet fogyasztanak. a jövőben szeretnék növelni a belföldi fogyasztást, úgy, hogy exportra inkább a munkálgényesebb méztermékeket szállítsák./mti/

--

16.55/lm ke 16 30

- 11 -

bb 20. soproni szüret

b vid hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

az idén szeptember 21-29 között tartják a soproni szüretet. a város táblája elé nyugodtan kitéhették volna a „megtelt”, feliratot, mert a szállodák, az idegenforgalmi hivatal fizetővendég-szolgálat, a turista-táborok helyei már napokkal előbb megteltek. szombaton elindult az első szüreti busz a fertő-menti dombokra, este pedig a fenyves szállóban szüreti bál nyitotta meg az eseménysorozatot. a szemerkélő eső ugyan megzavarta a szalonnasütést, s kevesebben vállalkoztak a szőlőpréslésre is, a mulatságnak azonban nem vethetett gátat az időjárás sem. ndk-beli, osztrák, nyugátnémet, amerikai, valamint győrből, tatabányáról és az ország más részeiből érkezett vendégek részvételével kezdődött meg a reggeli tartó szórakozás. ennek az idén is egyik színtestje volt az immár negyedik alkalommal megrendezésre került térszotyuró-verseny. a tavalyi győztes baranyai józsefné síófoki lakos újra indult a „küzdelenben”, - husleves-metétet kellett készíteni, - de most dizicki lászlóné győri lakos neve került fel az 1965-ben alapított serlegre.

vasárnap délelőtti esett az eső, a délutáni karnevál kezdetét azonban már napsütésben jelentették a harsonások. a soproni általános iskolák, középiskolák, az erdészeti és fapari egyetem, a város üzemei, termelészövetkezetei ötletesebbnél-ötletesebb elgondolásokkal tették színessé, emlékezetessé a vidám, jelmezes karnevált, amelynek szereplőit a zsűri értékelte. a menetet a híres soproni tűztorony ferde mása zárta be, mintegy jelképezve, a hangulatot, amely a szüreti hét idején a városban uralkodik. a karnevál a város főutcáin, az erzsébet-ligetig vonult, ahol lacikonyhák, borkimérések, finom falatok és italok várták a színes ünnepek résztvevőit./mti/

--

bb 26. szüret borsodban

vid bc/gg-lm 1e

1968. szeptember 22.

vasárnap szüreteltek a tokajhegyaljai borvidékeken is. tokajban, tarcalon, mádon elsősorban a kistermelők táblái népesedtek be, akiknek a rokonok is segítettek kálákában a szüreti foglalatosságnál. egésznapos üzemet tartottak a felvásárló helyek tolcsván, tályán és a zárt borvidékhez tartozó többi közsében is. vasárnap több mint másfélszáz mázsa aszút és ötszáz hektónál több mustot vásároltak fel.

a nagyüzemi gazdaságokban a szüret a jövő héten kezdődik./mti/

--

17.02/lm hné 188

- 12 -

bb 21. szovjet testvérmegyei küldöttség látogatása bács-kiskunban

vid bc/hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

bács-kiskun megye és a szovjetunió krimi területe között testvér-megyei a kapcsolat. ennek során delegációk évek óta hasznosan tanulmányozzák a testvérterület gazdasági, politikai és kulturális életét, eredményeit. most a lekszej n.makusinnak, az szkp krimi területi bizottsága másodtitkárának vezetésével öttagú szovjet pártküldöttség egyhetes látogatást tett bács-kiskunban. a vendégek beutazták szinte az egész megyét, megismerkedtek a duna-tisza közli vidék mezőgazdaságával, felkerestek több ipari üzemet, kutató-intézetet, megnézték kecskemét új létesítményeit. fogadta őket dr. molnár frigyos, a megyei pártbizottság első titkára, s a megye több más vezetője. a szovjet testvérmegyei küldöttség vasárnap kecskemétről budapestre utazott, ahonnan hétfőn indul vissza a szovjetunióba. /mti/

--

bb 22. biztató ígérete az ember hold-utazásának - dr. almár iván a szonda-5 sikeréről

1 tz/gg-lm 1e

1968. szeptember 22.

miután megérkezett a híre, hogy a szonda-5 simán leereszkedett az indiai óceán vizére, dr. almár iván kandidátus a következő kommentárt fűzte az eseményhez:

- a szovjet úrkutatás újabb sikerét annak a kétségbevonhatatlan ténynek a szemszögéből kell megítélnünk, hogy embert nyilvánvalóan nem lehet utnak indítani a holdra addig, amíg visszatérése is teljes mértékben biztosítottak nem látszik. az ilyen föld-hold-föld utazás egyes fázisait csak automatikus, távirányított, ember nélkül szálló űrállomásokkal lehet kikíséreltetni. ezt a bonyolult feladatot sikerült most a szonda-5-nek megoldania.

/folyt.köv./

17.15/lm hné 188

- 13 -

19

bb.22./ biztató....1.folyt./-a

- a sikeres szovjet kísérlet - folytatta dr. Almár Iván - első a maga nemében. a légkör nélküli holdon végrehajtott sima leszállásokat természetesen nem véve figyelembe, eddig egyetlen esetben sikerült egy égitest légkörébe a második kozmikus sebességnél gyorsabban érkező testet olyan eredményesen lefékezni, hogy az simán ereszkedjék le a felszínre. e feladatot eddig csak tavaly október 18-án egy szovjet űrrakétának, a vénusz-4-nek sikerült megoldani, még pedig a vénuszon.

- a légkörbe másodpercenként körülbelül 11 kilométeres sebességgel érkező testet elsősorban a nagy felmelegedéstől kell megóvni. ezt a feladatot nagyon megnehezíti, hogy - eltérően a csupán a föld körül keringő mesterséges holdaktól - ilyen esetben csak az előre meghatározott időpontban lehet megkezdeni a fékezést, a visszatérési időpontjának módosítására nincs lehetőség.

- a jelentés egyelőre nem közli, hogyan hajtották végre a leszállást. eddig megjelent különböző közlemények azonban valószínűvé teszik, hogy a szonda-5 viszonylag lapos szögben érkezett a légkör pereméhez, amivel a közegellenállás és a felmelegedés szakaszát hosszabb utra és hosszabb időtartamra húzták szét. kétségtelennek látszik, hogy az űrhajót megfelelő védőburkolattal, feltehetőleg valami alumínium-titán-cirkónium ötvözetből készült, sapkával, védtek a túlmelegedéstől, mialatt a földet valószínűleg legalább félig körülrepülve fokozatosan lelassult annyira, hogy azután az ejtőernyőrendszer már fel tudta emészteni a megmaradt sebességet.

- ilyen feladatot a holdra való sima leszállás esetén sokkal könnyebb megoldani, hiszen a földről másodpercenként 11 kilométeres sebességgel indított rakéta oda már csak néhány kilométeres másodpercenkénti sebességgel érkezik, míg a mostani visszatérésnél az űrrakéta a teljes indítási sebességgel érkezett a légkörbe és ezt kellett a fékezésnél nullára csökkenteni.

- a szonda-5 sikeres útja mérőföldkő a hold-utazás előkészítésében. jelentősége az első űrrakéta utnak indításához, a világűrbeli való első visszatéréséhez és a holdon végrehajtott első sima leszállásához mérhető. mindenesetre az első valóban biztató kísérlet arra, hogy az ember a visszatérés reményében jusson el a hold térségébe, illetve hogy szorosabb értelemben véve vállalkozhassék földünk légkörének elhagyására. - fejezte be nyilatkozatát dr. Almár Iván.
/mti/

--

17.20/a H R 40

- 14 -

1902

bb 24. viharsarki fiatalok békemenete, magyar-szovjet barátsági találkozó battonyán

vid bc/gg-lm 1e

1968. szeptember 22.

a béke és barátság, a nemzetközi szolidaritás jegyében rendezik meg évről-évre a viharsarki fiatalok békemenetét a három-nemzetiségű battonyán, az országban elsőként felszabadult faluban. ez alkalomból vasárnap zenés ébresztő köszöntötte a lakókat. a szemerklő eső ellenére több ezer viharsarki fiatal érkezett battonyára, ahol tíz órakor megkezdődött a színpompás felvonulás. szovjet komszomolistákkal kart karba öltve vonultak végig azon az útvonalon, amelyen 24 évvel ezelőtt először léptek magyar földre a felszabadító szovjet csapatok. az ifjúsági nagygyűlésen verbai Lajos, a kisz kb osztályvezetője mondott ünnepi beszédet. ifjúgardisták diszórtséget álltak a szovjet hősök emlékművével, s a vendégek elhelyezték a talapzatra a hála és a megemlékezés virágait.

délután gazdag sport- és kulturális műsor szórakoztatta a vendégeket, s este ifjúsági bált rendeztek./mti/

--

bb 25. embargo 20 óráig!

történelmi játék a 250 éves miskén

a vid bc/gg-lm bc

1968. szeptember 22.

a törökudulás utáni újratelepülésének 250. évfordulóját ünnepli a kalocsai járásbeli miske község. a jubileum alkalmából idősök és fiatalok történelmi játékot adtak elő vasárnap este a községi művelődési otthonban.

élművekben, korhű öltözékekben és díszletek között, filmvetítéssel, vers, próza, ének és tánc előadásával mutatták be a település történetének fontosabb eseményeit. felidéztek 1718 szeptemberét, amikor 28 jobbágycsalád költözött nyitra és trencsén megyéből a törököktől földig rombolt hajdani falu helyére, hogy új életet kezdjen. megjelent a színen a „főpap”, s felolvasta a község máig megőrzött alapítólevelét; a dicsma, a robot és a büntetések mértékét.

/folyt.köv.-/

17.30/lm H R 40

- 15 -

1902

bb 25. /történelmi... 1. folyt./- embargó 20-h-ig!

felelevenítették az 1848-as szabadságharc helyi emlékeit, így a katonatoborzást is. még ma is megvan az a kő, amelybe a zászlórudat verték kossuth lajos toborzó. színre vitték az 1919. május elseji miskei felvonulást, amelynek egyik részvevője emlékezett a forradalmi időkre, s közben felhangzott a „kun bélának nincsen katonája”, kezdetű dal, amelyet akkor is énekeltek a faluban. ezután a horthy-korszak cseléd- és summás-sorsát idézték; részleteket olvastak fel egy hajdani cselédkönyvből.

az előadás a felszabadulást, a földosztást és a fejlődő község új életét szemléltető jelenetsorral ért véget./mti/

bb 32. két-két magyar, szovjet és francia brácsás a közép-döntőben - megkezdődött a cselő-középdöntő

t tz/gg-lm 1e

1968. szeptember 22.

vasárnap a zeneakadémián befejeződött a brácsások középdöntője. amint a koradélutáni eredményhirdetésen közölték, a döntőbe két magyar: bársony lászló és erdélyi csaba, két szovjet; igor boguszlavszkij és jurij jurov, valamint két francia művész; danielle pons- fanton és jean dupouy jutott.

délután megkezdődött a cselőlisták középdöntője is. ezen a napon tíz cselőművész mérte össze tudását. szabó ferenc szólószonátáját és debussy d-moll szonátáját, valamint egy szabadon választott szonátát kellett a zsűri előtt eljátszanok./mti/

17.40/lm 4 NYI

- 16 -

19. f

bb.27., vizes,, lovasbemutató

vid/bc/hné/a/1e

1968. szeptember 22.

vasárnap szinte egész nap esett az eső a hortobágyon. ahol ennek ellenére is megjelentek a kirándulók. délután „vizes,, lovasbemutatóra került sor a mátai lovasfarm mellett. két autóbusszal hazai turisták érkeztek, akik esernyők és a közeli kiserdő fái alól szemlélték a csikósok bemutatót. a csikósok a csuszós talajon beleizzadtak a mutatványokba, s az esőből is bőven kijutott nekik/mti/

bb.28. ipari kiállítás debrecenben

vid/bc/hné/a/1e

1968. szeptember 22.

a debreceni bartók-teremben vasárnap hajdu-bihar megye és debrecen ipari életét és fejlődését bemutató kiállítás nyílt. hajdu-bihar megye,, ipari térképén,, feltüntették a gyárak alapításainak évét. a legrégebbi üzem a debreceni alföldi nyomda, amely 1561 óta működik, a legújabb pedig az idén elkészült debreceni műanyaggyár, a város nyugati ipari övezetének első létesítménye. a megye és a város iparában foglalkoztatottak száma ma csaknem 40 000.

a kiállítást kiegészíti a zámenhof utcában a mezőgazdasági gépek bemutatója, amelyen a debreceni mezőgazdasági gépgyár termékei láthatók./mti/

bb.29. csillagászati megnyitót, szüretet, kirándulást vert el az eső tolnában

a/vid/bc/gg/a/1e

1968. szeptember 22.

tolna megyében vigasztalanul hulló eső vasárnap elverte a szekszárdi csillagászati hét délelőtti megnyitóját, amelyet a nemrégén épített csillagvizsgáló toronynál a részleges napfogyatkozás megfigyelésével akartak megtartani. az eső elmosta a szekszárdi természetjáróknak a tengetici arborétumba tervezett kirándulását is. a megnyitóra, illetve a kirándulásra készülőknel is jobban bosszankodtak azonban a híres szekszárdi borvidék szőlősgazdái, akik szüretelni akartak vasárnap. a dolgozó hozzátartozók közül - főleg az asszonyok és lányok - többen szabadságot vettek ki a hét végén, hogy segítsenek a felkészülésben, szombaton járásszerte főzték a szüreti ebédet, vacsonát, süttették a peccenyét és a süteményeket. a termelészövetkezetek szállító járműveket, fogatokat kölcsönöztek fagjaiknak, s a vasárnap reggeli órákban az esős idő ellenére is elindultak a szekerek a szőlőhegyekbe, csatásra és máhová

/folyt.köv./
18.00/a 4 18.00

- 17 -

19. f

bb.29./ csillagászati.....folyt./-a

reménykedtek, hogy később eláll az eső, számításukban azonban csalódtak, mert egész délelőtt mind erősebben zuhogott sőt délután is kitartóan esett, s a felázott agyagos talajon lehetetlenné vált a munka./mti/

bb.30. harminckilenc milliméter eső hat óra alatt kékestetőn - már a nyár meghozta az ősz

1/tz/hné/a/1e

1968. szeptember 22.

igazi őszi időjárással köszöntött be a nyár utolsó napja. vasárnapra virradó éjszaka teljes egészében elborította a kárpát-medencét az a nagyterjedésű csapadékos zóna, amely a megelező 24 óra alatt nyugat-európából közép-európába helyeződött át. a következmény: országos eső, amely már a reggeli órákban általánossá vált és a hőmérsékletet kora délutánig fokozatosan 12-16 fokra szállította le.

már a nappal első felében szokatlanul nagymennyiségű csapadék hullott hazánkra. reggel 7 és délután 1 óra között, tehát mindössze hat óra alatt - a 10 milliméternél kisebb esőket figyelmen kívül hagyva - győrt és nagykanizsán 11, a fővárosban 12. szolnokon 13, szombathelyen 20, keszthelyen 22, siófokon 23, szentgotthárdon 26, zalaegerszezen 32, kékestetőn pedig 39 milliméternyi csapadék hullott.

közben a szél délnyugatról északnyugatra fordult és sok helyütt annyira megerősödött, hogy a széllökések sebessége elérte az óránként 65-70 kilométert is.

igaz, a kora délutáni órákban több helyen felszakadozott a felhőzet, s az eső néhol elállt, de ez csupán átmeneti szünetnek bizonyult, és a továbbiakban is megmaradt a csapadékos időjárás, csak átfutó záporok, rövid ideig tartó kisebb esők alakját öltötte.

a hőmérsékletben most egyelőre lényeges változás nem várható, viszont a széllökés átmeneti jellege folytán az első lökések átvonulása után a mérsékelt, illetve élnk északnyugati, az ország keleti felében pedig nyugati szél állandósul. éjszaka a hőmérséklet aligha száll 10-15 fok alá, a nappali hőmérséklet viszont hétfőn 17-22 fok között alakul majd ki, de a 20 fokot csak aránylag kevés helyen éri el. hiába - éjjel után 26 perccel megkezdődik a csillagászati ősz./mti/

18.05/a H. M. T.

- 18 -

1982

bb.31. halálos közlekedési baleset

1/tz/hné/a/1e

1968. szeptember 22.

vasárnap hajnali fél 4-kor jászárokszállás külterületén dobrovics lászló 30 éves mív dolgozó, viszneki lakos, motorkerékpárjával nekiütözött a vele azonos irányban haladó, szabályosan közlekedő varga józsef által hajtott lovaskocsinak. a motorkerékpáros súlyos sérülésébe a helyszínen belehalt. a balesetet dobrovics lászló figyelmen kívül vezetése okozta./mti/

bb 33. embargó 19.15 óráig!

ünnepi előadás az operaházban a jubiláló losonczy györgy tiszteletére

t tz/hné-lm 1e

1968. szeptember 22.

vasárnap este az operaházban a nagyközönség üdvözölte losonczy györgy kossuth-díjas kiváló művészt, a 40 éves jubileuma tiszteletére rendezett előadáson.

a jubiláló művész gounod faust-jának mefisztóját énekelte. faustot udvardy tiber, margitot andor éva alakította. az előadást varga páál vezényelte./mti/

18.25/lm H. M. T.

- 19 -

- v e g e -

1982

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fem-utca 5-7. Telefon: 189-480, 359-580

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.
m t i   b e l f ő l d i   h i r e k

1968. szeptember 23.

bb.1. rangjuk van japánban a magyar tudósoknak, jó hire kulturánknak - tokiói utjáról nyilatkozott dr. ortutay gyula

1/tf/j/a/zs

1968. szeptember 23.

tudományos világfórumként öt évente ülésezik a nemzetközi néprajzi és antropológiai kongresszus, amelynek színe helye ezúttal japán fővárosa volt. a magyar tudóstársadalmat tokióban dr. ortutay gyula akadémikus képviselte, aki hazatérte után az mti tudósítójának interjút adott:

- nyolcadik nemzetközi tanácskozása volt a japánban tartott kongresszus a néprajz, az antropológia és a régészeti tudós szakembereinek -, mondta ortutay professzor. - a kongresszus kifejezés ez esetben egyszerre jelenti magát az említett tudományágak művelőinek nemzetközi testületét, világszervezetét és évtizedek óta periodikusan ismétlődő találkozójukat.

- jómagam a kongresszus magyar nemzeti bizottságának elnökeként voltam hivatalos a japáni kongresszus. bekapcsolódtam a nemzetközi szervezet vezető testületének, az állandó tanácsnak a munkájába, és társelnökként egyik vezetője voltam annak a szekciónak, amely a folklór és a vallástörténet kérdéseivel foglalkozott. a témájánál fogva rendkívül jelentős kongresszus anyaga elsősorban az ázsiai és az afrikai népek antropológiai, néprajzi és nyelvészeti kérdéseit ölelte fel. ugyanakkor a többi kontinenst reprezentáló etnográfiai tárgykörök is szerepeltek a napirenden. a többi között hasznos, izgalmas volt a kelet és a nyugat népei közötti néprajzi viszony tárgyalása, a kapcsolatok, az összefüggések és a kölcsönhatások tudományos vitája. az ősemberkutatás állását, eredményeit taglalt tanácskozáson a résztvevők igaz kollegialitásból fakadó sajnálattal nélkülözték, hiányolták vértess lászlót, a nemrégiben elhunyt kiváló magyar tudóst.

✓ kongresszusra

/folyt.köv./